

Врста и ниво студија: докторске студије, 2. семестар.

Назив предмета: Историја књижевнoисториoграфских идеја.

Наставник (за предавања): ванр. проф. др Миодраг Лома.

Број ЕСПБ: 6.

Статус предмета: изборни предмет.

Циљ предмета је упознавање са историјом образовања главних књижевнoисториoграфских приступа и са њиховим узајамним односима.

Исход предмета је стицање увида у историјску динамику књижевнoисториoграфских идеја и у могућности њихове употребе у савременом књижевнoисториoграфском раду.

Садржај предмета: теоријска настава обухвата полихисторско и филолошко изучавање књижевности од антике до 18. века, те појаву новог гледања на књижевност у 18. веку, постанак историје књижевности и заснивање њене методологије, основне типове историје књижевности у 19. веку, кризу историје књижевности и обнову интереса за историју књижевности у 20. веку, као и основна начела историје опште књижевности.

Оцена знања (максимални број поена је 100): највише 50 поена може се постићи на основу предиспитних активности (похађања наставе и активности током ње), а осталих 50 поена обележавају распон оцена од 6 до 10 добијених на писменом испиту, и то: 1–10 = 6; 11–20 = 7; 21–30 = 8; 31–40 = 9; 41–50 = 10. Писмени испит се одвија у клаузури (пише се есеј на једну од три задате теме током два сата). Јединствена оцена добија се сабирањем поена стечених током предиспитних активности и на самом испиту, тако да прелазну оцену 6 доноси збир од најмање 51 поена, те се распон оцена и поена креће овако: 51–60 = 6; 61–70 = 7; 71–80 = 8; 81–90 = 9; 91–100 = 10.

Тезе за наставу (које у целини или неким својим делом учествују у формирању тема за писмени испит)

Полихисторско и филолошко изучавање књижевности од антике до 18. века

- Библиотечки поредак и каталози на старом Оријенту (Ебла, Нипур, Хатуша).
- Филолошки рад у Александријској и Пергамској библиотеци. Калимахова делатност. Полихисторско и филолошко бављење књижевном прошлости.
- Раздобље римске књижевнoнаучне иницијативе (1. в.с.е. – 1. в.н.е.: Цицерон, Дидим, Непот, Хорације, Квинтилијан, Плутарх).
- Хришћански стари и средњи век (Оригенова филолошка делатност; хрестоматије: Прокло, Касиодор, Фотијева *Библиотека*; *Notatio* Ноткера Балбула).

- Хуманистичко изучавање књижевности (биографије писаца: Петрарка, Бокачо, Џ. Бејл; одбране народног језика и поезије: Данте, Сидни, Ди Беле, Хуан и Алонсо Валдес, Опиц; ренесансне поетике: Скалигер, Петрић).
- Полихисторски биографско-библиографски прегледи од 16–18. в. (*Библиотеке*: Геснер, Посвино; *Prodromus historiae litterariae* Петера Ламбека; *Полихистор* Данијела Морхофа).
- Претпоставке за историју књижевности (Бекон, Рајман, Хојман, бенедиктинска историја француске књижевности, Тирабоски, Андрес).

Појава новог гледања на књижевност у 18. веку (Хердер и др.): историјски релативизам (појмови духа времена и духа народа)

- Волтер, Ла Арп.
- Др Џонсон, примитивисти (Блеквел, Блер, Перси, Браун), Џозеф и Томас Вортон.
- Вико, Чезароти.
- Бодмер, Винкелман, Хаман, Хердер, Гете, Шилер.

Постанак историје књижевности

- Опште историје литературе под Хердеровим утицајем (Ајхорн, Баутервек).
- Фридрих и Аугуст Вилхелм Шлегел.
- Мадам д' Стал.
- Хегел.

Основни типови историје књижевности у 19. веку

- Сисмонди, Форјел, Анпер, Вилмен, Низар, Сент-Бев.
- Гвидичи, Сетембрини.
- Карлајл, Хелем.
- Уланд, Ајхендорф, Мунт, Гервинус, хегеловци (Розенкранц, Руге, Маркс и Енгелс).

Златно доба историје књижевности

- Тен, Лансон, Бринтјер, Енкен.
- Де Санктис.
- Брандес.
- Хетнер, Шерер.
- Сајмондз, Сеинтсбери.

Криза позитивизма

- Шерерова школа: Ерих Шмит, Рихард Мориц Мајер, Оскар Валцел.
- Хајм, Дилтај.
- Меринг.
- Веселовски.

Криза историје књижевности и обнова интереса за историју књижевности у првој половини 20. века.

- Одбрана метода историјских наука: Дилтај, Винделбанд, Рикерт.
- Гундолф, Унгер, Клухон, Валтер Рем.
- Лавцој.
- Фослер, Шпицер.
- Валцел, Штрих, Фијетор, Гинтер Милер, Понгс.
- Корф, Цизарц, Надлер.
- Казамјан, ван Тигем, Азар.
- Мушк, Бекман, Лукач.

Препоручена секундарна литература

1. René Wellek, *A History of Modern Criticism 1750–1950*, four vols., New Haven 1955, 1965, 1986.
2. Миодраг Лома, *Песник и књижевна историја*, Нови Сад, 1994.
3. Иво, Тартаља, *Почеци историје опште књижевности код Срба*, Научно дело, Издавачка установа Српске академије наука и уметности, Београд, 1964.
4. Ернст Роберт Курцијус, *Европска књижевност и латински средњи век*, наслов оригинала: Ernst Robert Curtius, *Europäische Literatur und Mittelalter*, 10. Auflage, Francke Verlag, Bern und München, 1984, превео с немачког Јосип Бабић, библиотека Књижевна мисао, Српска књижевна задруга, Београд, 1996.
5. Lajonel Kason, *Biblioteke starog sveta*, naslov originala: Lionel Casson, *Libraries in the Ancient World*, Yale University Press, 2001, prevela s engleskog Goradana Ljubanović, Clio, Beograd, 2004.